РОЗДІЛ III

ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

УДК 373.2.091:159.922.7

Козак Л.В.,

професор кафедри дошкільної освіти Педагогічного інституту
Київського університету імені Бориса Грінченка,
доктор педагогічних наук, доцент
ORCID iD 0000-0002-4528-1905

Хожай Д.В.,

магістрант спеціальності 012 «Дошкільна освіта»
Київського університету імені Бориса Грінченка
ORCID iD 0000-0002-1574-4649

АДАПТАЦІЯ ДІТЕЙ РАННЬОГО ВІКУ ДО УМОВ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ЗАСОБОМ LEGO-ТЕХНОЛОГІЇ

У статті розглянуто проблему адаптації дітей раннього віку до умов закладу дошкільної освіти через дидактичні ігри із застосуванням освітніх ресурсів LEGO та LEGO DUPLO; обґрунтовано можливість використання системи освітніх технологій LEGO Education у створенні позитивного адаптаційного середовища, орієнтованого на задоволення інтересів кожної дитини. На основі аналізу та узагальнення наукової літератури виокремлено основні педагогічні умови використання LEGO-технології.

Ключові слова: *адаптація, адаптаційний процес, ігрова діяльність, ігрові технології, система освітніх технологій Lego Education, LEGO DUPLO, ранній вік.*

© Козак Л.В, Хожай Д.В., 2019

Вступ. На сучасному етапі розвитку освіти в Україні проблема адаптації дітей раннього віку набуває особливої актуальності. Щороку зростає кількість дітей, які починають відвідувати заклади дошкільної освіти з раннього віку.

У ранньому віці відбувається інтенсивний фізичний розвиток, дозрівання усіх психічних процесів. Перебуваючи на етапі становлення, діти найбільшою мірою схильні до коливань і навіть зривів. Зміна умов середовища і необхідність вироблення нових форм поведінки вимагають від дитини значних зусиль, викликають низку психологічних і педагогічних проблем, як у самої дитини, так і в оточуючих її дорослих. Своєчасна підготовка та планування адаптаційного процесу є важливою умовою повноцінного й стабільного розвитку дітей.

Труднощі, які виникають у дітей раннього віку в процесі адаптації, можуть призвести до найнесприятливішої її форми — дезадаптації, яка може проявлятися в порушеннях дисципліни, ігрової та навчальної діяльності, взаємовідносин з однолітками та вихователями. Тому вихователі здійснюють пошук нових методів, засобів і технологій для полегшення адаптаційного процесу в дітей раннього віку.

Використання предметно-ігрової діяльності спільно із впровадженням LEGO-технологій позитивно впливає не тільки на розвиток дитини, а й на збереження її позитивного емоційного стану під час періоду адаптації до нових умов та режиму закладу дошкільної освіти. Це актуалізує проблему адаптації дітей раннього віку до умов закладу дошкільної освіти засобом LEGO-технології.

Аналіз досліджень та публікацій засвідчив, що проблемою адаптації дітей до умов закладу дошкільної освіти займалися Н. Захарова,

Н. Аксаріна, Л. Якименко, С. Нечай. Сучасні науковці В. Мушинський, Р. Тонкова-Ямпольская, Т. Черток вивчають адаптаційні можливості дошкільнят, зокрема дітей раннього віку при вступі в дошкільний заклад (Мушинський В., 2004, с. 3–12). До висвітлення цієї проблеми звернулися О. Нуреєва, З. Шейнфельд, Т. Гурковська. Темою їхніх наукових досліджень став пошук методів та прийомів, що полегшують адаптацію дітей до дитячого навчального закладу (Андреєва Т., 2009, с. 34–37).

Предметом дослідження І. Дичківської, Л. Калуської, О. Кононко, М. Отрощенко, І. Петрової, Є. Фешиної є використання інноваційних педагогічних технологій у закладах дошкільної освіти.

Психолого-педагогічні розвідки Л. Венгер, М. Подд'якова, Л. Парамонова показали ефективний спосіб розвитку інтересу дітей до технічної творчості — практичного вивчення, проектування і виготовлення об'єктів, самостійного створення дітьми технічних об'єктів у процесі спеціально організованого навчання в освітньому середовищі за допомогою LEGO-конструкторів.

Л.А. Парамонова (1999) визначила LEGO-конструювання як вид технічного конструювання. Вчена досліджувала формування творчої конструктивної діяльності дошкільнят з нормальним психофізичним розвитком, виявила деякі особливості початкової стадії вільної гри і розробила методику розвитку конструктивної діяльності таких дітей.

Незважаючи на велику кількість досліджень з проблеми адаптації дітей раннього віку до умов закладу дошкільної освіти, мало розкритим залишається питання використання LEGO-технології як інноваційного засобу адаптації.

Метою статті є аналіз наукових підходів до проблеми адаптації дітей раннього віку до умов закладу дошкільної освіти засобом LEGO-технологій.

Результати дослідження. Перший досвід відвідування закладу дошкільної освіти є надзвичайно важливою подією в житті дитини і має значний вплив на її подальшу долю, формування характеру та світогляду. Для дитини дитячий садок — це новий, ще невідомий простір, нове оточення й нові стосунки; потрапивши сюди, дитина змушена до всього пристосовуватися (Циганенко О.М., 2011, с. 6–10).

Питання адаптації до закладу дошкільної освіти потребує пильної уваги щодо забезпечення кожній дитині оптимального розвивального середовища з боку вихователів та педагогів, створення позитивного психологічного мікроклімату в групі, коли кожна дитина доглянута, їй приділено достатньо уваги, вона перебуває в хорошому радісному настрої, тобто її стан характеризується як благополуччя (Андреєва Т., 2009, с. 34–37).

Термін «адаптація» трактують як пристосування будови і функцій організму, його органів і клітин до умов середовища, спрямоване на збереження його рівноваги (Дмитришина Н., 2008, с. 7–10).

Польський педагог Б. Мілерскі пояснює адаптацію як процес досягнення балансу між потребами людини й умовами соціального середовища (Milerski B., 2000, с. 7).

Під час адаптаційного періоду одним із основних завдань вихователя є створення для дитини атмосфери безпеки та взаєморозуміння (Drogoszcz J., 2008, с. 62–63). Це забезпечить уникнення стресових ситуацій та допоможе полегшити перебіг адаптації. У своїй роботі вихователь застосовує різні методи та засоби, які ґрунтуються на принципах:

— відповідності віковим і психологічним особливостям дітей;
— послідовності та поетапності впровадження і застосування різноманітних методів та засобів;
— комплексності;
— творчої активності (Поніманська Т.І., 2013, с. 375).

Одним із найважливіших періодів розвитку дитини є ранній вік. О. Кононко визначає такі особливості дітей раннього віку: рухова активність, емоційність, велика цікавість до оточуючого, потреба в спілкуванні з дорослими (Кононко Е.Л., 1985, с. 36). Ці досягнення проявляються у скоординованості й узгодженості рухів і дій, прямоходінні, в інтенсивному розвитку мовлення, в розвитку здатності до заміщення, розвитку символічних дій і використанні знаків, у розвитку форм наочно-дієвого, наочно-образного мислення, уяви й пам'яті, в проявах самосвідомості (Мухина В.С., 1999, с. 119).

У ранньому віці дитина відкриває для себе новий світ предметів та їх призначення як надбань людської матеріальної і духовної культури — за рахунок функціонування провідної діяльності віку — предметно-маніпулятивної. Її відмінність від простого маніпулювання предметами дитиною-немовлям полягає в тому, що, діючи з предметами, дитина вивчає їх функціональне призначення в житті культурної людини (Сергєєнкова О.П., 2012, с. 118).

У цей час гра набуває важливого значення у зв'язку з тим, що діти в невимушеній формі, відтворюючи світ дорослих, засвоюють моральні норми, отримують уявлення про професійні й сімейні ролі. Гра забезпечує розвиток у дошкільників рухових, розумових та мовленнєвих навичок. Діти, відображаючи в грі різні сторони життя та особливості діяльності дорослих, поповнюють й уточнюють свої знання про навколишній світ, навчаються співпереживати і відрізняти вимисел від реальності.

На рубежі раннього і дошкільного віку виникає режисерська гра (використання іграшок як предметів-замінників, символічне виконання певної дії). Згодом дитина стає спроможною організовувати образно-рольову гру, у якій уявляє себе в певному образі (людини чи предмета) і відповідно діє. Необхідною умовою такої гри є яскраві, інтенсивні переживання: дитину вразила побачена нею ситуація — і пережиті емоції, враження відтворюються в ігрових діях.

Правильна організація в адаптаційний період ігрової діяльності, спрямованої на формування емоційних контактів «дитина — дорослий» і «дитина — дитина», обов'язково включає ігри та вправи з предметами. Основне завдання ігор у цей період — формування емоційного контакту, довіри дітей до вихователя. Дитина повинна побачити доброго вихователя, завжди готового прийти на допомогу людині (як мама) і цікавого партнера у грі. Емоційне спілкування «дитини — дитини» й «дитини — дорослого» виникає на основі спільних дій, які супроводжуються посмішкою, лагідною інтонацією, проявом турботи. Перші ігри повинні бути фронтальними, щоб жодна дитина не відчула себе обділеною увагою. Ініціатором ігор зазвичай виступає дорослий. Ігри вибираються з урахуванням можливостей дітей, місця проведення (Островская Т.В., 2008, с. 99–106). Тому іграшка — це невід'ємний атрибут дітей дошкільного віку, без неї неможлива гра. Нині «іграшкова індустрія» пропонує широкий спектр різноманітних іграшок: яскравих, привабливих зовні та, на жаль, не завжди розвивальних. Натомість справді універсальною іграшкою є конструктор LEGO, що забезпечує найширші потреби дошкільника, спонукає до мислення, фантазування, дає дитині відчути себе творцем.

Так, зростає помітний інтерес до LEGO-технології як засобу для навчання, виховання та розвитку дітей. Ця технологія має такі переваги: є чудовим засобом для інтелектуального розвитку, який забезпечує інтеграцію освітніх областей; дає змогу педагогу поєднувати освіту, виховання і розвиток дошкільнят у режимі гри; формує пізнавальну активність, сприяє вихованню соціально-активної особистості, формує навички спілкування та співтворчості; об'єднує гру з дослідницькою й експериментальною діяльністю, надає дитині можливість експериментувати і творити свій власний світ, де немає кордонів.

Система освітніх технологій "LEGO Education" представляє різні набори, всі деталі яких можуть бути об'єднані один з одним. Таким чином, можна розвивати фантазію, поєднуючи звичайні елементи нестандартним способом. Загалом набори класифікують за такими ознаками:

— конструктори для дітей раннього віку (1–3 роки);
— конструктори для дітей-дошкільнят (3–6 років);
— конструктори для молодших школярів (6–7 років);
— конструктори для дівчаток;
— набори для хлопчиків;
— тематика конструкторів;
— матеріали, з яких виготовляють конструктори (Селезнёва Г.А., 2007, с. 14).

Дослідниця Т.В. Лусс розглядає LEGO як педагогічну технологію, що має свої аспекти.

1. Філософський аспект технології LEGO ґрунтується на понятті «конструктивізму», що передбачає оптимізацію процесу навчання за рахунок активного включення довільного пізнання самих дітей. Оскільки провідними методами формування елементарних математичних уявлень у дошкільників є наочно-дієвий і практичний, то цей аспект дає змогу говорити про «навчання у практичній діяльності» (learning by making).

2. Мотиваційний аспект технології LEGO включає в себе специфічне поняття "hard fun" («важка гра»). Під час гри з дидактичним матеріалом LEGO дошкільники перебувають у таких умовах, що для досягнення реального результату та отримання задоволення від власної інтелектуальної активності їм необхідно попрацювати й подумати.

3. Соціальний аспект технології LEGO полягає у тому, що в конструкторі закладений елемент руйнування, який природний для дітей дошкільного віку і зберігається до семи років. У процесі конструктивно-ігрової діяльності з LEGO дитина може змінити, перебудувати окремі частини або цілу будівлю.

4.Дидактичний аспект LEGO розглядає технологію як конструктивно-ігровий засіб у межах вільної творчої діяльності дітей, а також як допоміжний дидактичний засіб учителя-вихователя в цілеспрямованому педагогічному процесі (Лусс Т.В., 2008, с. 125–127) .

Для роботи з дітьми раннього віку рекомендовано використовувати серію LEGO DUPLO. Ці кубики у 8 разів більше стандартних лего-деталей і тому підходять навіть для самостійної гри дітей.

Деталі DUPLO пофарбовані в яскраві насичені кольори: синій, червоний, жовтий, білий, чорний, зелений, сірий тощо. DUPLO — це світ, у якому присутні чоловічки, всілякі тварини, машини, меблі тощо. Це будівельні набори, представлені кубиками різних кольорів та конфігурацій, і тематичні комплекти.

Основні переваги:

— безпека: великі деталі без гострих кутів і граней, виготовлені з екологічно чистих і міцних матеріалів;
— продуманість конструкції кожної деталі: кубики легко скріплюють навіть однорічні малюки, а одержані конструкції відрізняються надійністю;

— яскравість і насиченість кольорів розвиває сприйняття маленьких дітей;
— функціональність: відчиняються-зачиняються двері й вікна, стріляють гармати тощо;
— універсальність: у серії присутні набори-конструктори, які створені спеціально для хлопчиків або для дівчаток.

Для оптимізації процесу адаптації дітей раннього віку до умов закладу дошкільної освіти за допомогою LEGO-технології необхідно дотримуватися певних педагогічних умов:

1) забезпечення емоційно сприятливої атмосфери у групі ЗДО та сім'ї;

2) створення ігрового середовища для використання LEGO-технології у ЗДО в адаптаційний період;

3) організація самостійного дитячого конструювання за задумом.

Створення сприятливого мікроклімату в групі ЗДО та сім'ї передбачає позитивне ставлення дитини раннього віку до дитячого навчального закладу.

Процес адаптації дітей раннього віку до умов ЗДО цілком залежить від діяльності педагогів: у способі взаємодії з дитиною, налагодженні з нею довірливих стосунків. Креативні педагоги здатні перетворити звичайний конструктор на незамінний засіб для полегшення процесу адаптації дітей. Вихователь, зацікавлений у формуванні сприятливого мікроклімату, має здійснити аналіз групи і, враховуючи кожного члена групи, створити ситуацію успіху.

Окрім того, формуючи емоційно-розвивальне середовище в групі, педагог повинен усвідомлювати різнобічність цієї роботи й у якості визначальних умов своєї діяльності в цьому напрямі орієнтуватись на організацію роботи в просторі ЗДО.

Наступна педагогічна умова передбачає створення ігрового середовища для використання LEGO-технології у ЗДО в адаптаційний період. Під час першого візиту дитини до ЗДО їй все здається абсолютно новим та невідомим, але в процесі адаптації до нового середовища дитина звертає увагу на ті речі, які їй вже знайомі, які вона бачила та знає. Однією із таких речей є конструктор LEGO, оскільки майже в кожної дитини вдома він є.

Засвоєння конструктора та його використання має бути цілеспрямованим і заздалегідь спрямованим процесом. Тому обов'язковим елементом такої діяльності є наявність у педагога чіткої стратегії використання конструктора в адаптаційному процесі. Для ефективної адаптації за допомогою LEGO-конструювання необхідно облаштувати місце, де будуть проходити заняття з дітьми. Після першого заняття вихователь зрозуміє, як краще дати дитині деталі конструктора — у коробці або розсипом. Дитина має вільно пересуватися і не бути обмеженою рамками столу.

Для конструювання в усіх вікових групах використовується дрібний (настільний) і великий будівельний матеріал, а також конструктори, що мають різні за складністю засоби з'єднання деталей: від елементарних іграшок — вкладишів і нанизувачів, що використовуються в групах раннього віку, до досить складних при збиранні дерев'яних і пластмасових конструкторів для дітей старшого дошкільного віку. Окрім того, для конструктивної діяльності дітей необхідні різні додаткові матеріали й іграшки (Комарова Л.Г., 2001, с. 17).

У роботі з дітьми дошкільного віку за певними темами («Будівлі», «Мости», «Транспорт») як зразки використовуються малюнки, ілюстрації, фотографії, схеми. Це креслення типу «Добудуй будівлю», «Знайди помилку в кресленні»; зображення складних будівель, що показують дитині етапи їх спорудження; креслення, які дають лише схему предмета тощо.

Іншою педагогічною умовою оптимізації процесу адаптації дітей раннього віку до нових умов ЗДО за допомогою LEGO-технології є організація самостійного дитячого конструювання за задумом. Цей процес потребує попередньої роботи з батьками, яку бажано розпочати ще до вступу дитини до закладу дошкільної освіти. З метою залучення дітей до конструювання і формування інтересу до цієї діяльності батькам варто організувати «сюжетне» конструювання, засноване на розігруванні за допомогою дорослих таких сюжетів, які близькі до сприймання дітям.

Варто наголосити, що тривалість заняття з конструювання у ранньому віці насамперед залежить від настрою дитини та ступеня її «занурення» у процес. Якщо час вийшов, а дитина із захопленням продовжує самостійно створювати нові об'єкти, не слід переривати її творчу діяльність.

Конструювання на певному етапі може перейти в інший вид діяльності, зокрема в ігрову. Так, діти починають гратися зі спорудженими об'єктами, вигадувати їм назву, розповідати про них. Тому ігрову діяльність з виготовленими конструкціями слід заохочувати (Лусс Т.В., 2003, с. 29).

Таким чином, традиційні засоби конструювання при інтегрованому підході до дитини дають можливість розвивати різнобічні інтелектуальні й особистісні якості.

Висновки. LEGO-технологія — ефективний виховний засіб, який допомагає об'єднати зусилля педагогів і сім'ї у розв'язанні питання виховання, адаптації і розвитку дитини, які найтісніше пов'язані з реалізацією усіх напрямів освітнього процесу. LEGO індивідуалізує процес адаптації, дитина сама вибирає зміст своєї

діяльності. Змінюється позиція дитини — вона стає суб'єктом, а не об'єктом освіти й виховання. Розвиваються мовні навички: читання, письмо, мовлення. Формуються комунікаційні навички: вміння будувати вербальні моделі, здатність ефективно сприймати і викладати інформацію. Навички взаємодії: розвиток навичок командної роботи, пошуку і втілення спільних рішень. Навички творчого й критичного мислення: вміння придумувати нові історії або аналізувати вже існуючі, розв'язуючи певні завдання.

Під час адаптаційного процесу великого значення набуває гра, у якій дитина встановлює емоційні контакти з вихователем та однолітками. Правильна організація ігрової діяльності, спрямованої на формування емоційних контактів «дитина — дорослий» і «дитина — дитина», обов'язково включає ігри та вправи з предметами. Так, використання LEGO-технології дає змогу полегшити адаптацію дітей раннього віку за допомогою цікавої та розвиваючої гри.

Для оптимізації процесу адаптації дітей раннього віку до дошкільного навчального закладу за допомогою LEGO-технології слід створити певні педагогічні умови: забезпечити емоційно сприятливу атмосферу в групі дошкільного закладу та сім'ї; створити ігрове середовища для використання LEGO-технології у ЗДО в адаптаційний період; організувати самостійне дитяче конструювання за задумом.

ДЖЕРЕЛА

1. Андреєва Т. Проблема адаптації дітей дошкільного віку до умов ДНЗ: аналітичний підхід. Київ: Вид-во Національного пед. ун-ту ім. М.П. Драгоманова, 2009. 194 с. (Філософія, педагогіка, психологія: зб. наук. пр.; вип. 3).
2. Дмитришина Н. Адаптація дітей раннього віку до перебування в ДНЗ. Семінар-тренінг для вихователів та помічників вихователів // Психолог. 2008. № 3. С. 7–10.
3. Комарова Л.Г. Строим из LEGO (моделирование логических отношений и объектов реального мира средствами конструктора LEGO). Москва: ЛИНКА–ПРЕСС, 2001. 88 с.
4. Кононко Е.Л. В мире раннего детства. Киев: Радянська шк., 1985. 119 с.
5. Лусс Т.В. Леготехнологии в современном коррекционноразвивающем обучении // Вестник ФГОУ ВПО МГАУ. 2008. № 6/1. С. 125–127.
6. Лусс Т.В. Формирование навыков конструктивно-игровой деятельности у детей с помощью ЛЕГО: Пособие для педагогов-дефектологов. Москва: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2003. 104 с.
7. Мухина В.С. Возрастная психология: Феноменология развития детства, отрочества. Москва: Академия, 1999. 456 с.
8. Мушинський В. Особливості адаптації дітей до умов дитячого закладу // Психолог. 2004. № 25–26. С. 3–12.
9. Тонкова-Ямпольская Р.В., Черток Т.Я. Воспитателю о ребенке дошкольного возраста: от рождения до 7 лет. Москва: Просвещение, 1987. С. 197–208.
10. Островская Т.В. Игровая методика введения детей в условия детского сада. Психологическая наука и образование. 2008. № 3. С. 99–106.
11. Поніманська Т.І. Дошкільна педагогіка: підручник. Київ: Академвидав, 2013. 464 с.
12. Селезнёва Г.А. Сборник материалов Центра развивающих игр. Леготека в ГОУ центр образования № 1317. Москва, 2007. 58 с.
13. Сергєєнкова О.П., Столярчук О.А., Коханова О.П. Вікова психологія: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2012. 376 с.
14. Циганенко О.М. Адаптація дошкільників до умов дошкільного навчального закладу // Особливості організації роботи практичних психологів у дошкільних підрозділах навчально-виховних комплексів району. Полтава, 2011. № 7. С. 6–10.
15. Drogoszcz J., Piszczek T., Zaleska E. Pierwsze dni w przedszkolu. Bliżej Przedszkola. 2008. № 9. P. 62–63.
16. Milerski B., Śliwerski B. Pedagogika. Warsaw: PWN Leksykon, 2000. 284 p.

REFERENCES

1. Andreieva, T. (2009). Problema adaptatsii ditei doshkilnoho viku do umov DNZ: analitychnyi pidkhid [Problem of Adaptation of Preschool Age Children to the Conditions of a School: an analytical approach]. Kyiv: Vydavnytstvo Natsionalnoho pedahohichnoho universytetu im. M. P. Drahomanova, *Filosofiia, pedahohika, psykholohiia: Zbirnyk naukovykh prats,* Vyp. 3, 194 p. (in Ukrainian).
2. Dmytryshyna, N. (2008). Adaptatsiia ditei rannioho viku do perebuvannia v DNZ [[Adaptation of Young Children to Stay at a Dormitory]. Seminar-treninh dlia vykhovateliv ta pomichnykiv vykhovateliv, *Psykholoh,* 3, pp. 7–10 (in Ukrainian).

3. Komarova, L. G. (2001). Stroim iz LEGO (modelirovanie logicheskikh otnoshenii i obiektov realnogo mira sredstvami konstruktora LEGO) [Construct from LEGO (simulation of logical relations and objects of the real world by means of constructor LEGO)]. Moskva: «LiNKA. — PRESS», 88 p. (in Russian).
4. Kononko, E. L. (1985). V mire rannego detstva. [In the World of Early Childhood], Kyiv: «Radianska shkola», 119 p. (in Russian).
5. Luss, T. V. (2008). Lego-tehnologii v sovremennom korrektsionnorazvivayuschem obuchenii [Lego-technology in Modern Correctional Training]. *Vestnik FGOU VPO MGAU,* № 6/1, pp. 125–127 (in Russian).
6. Luss, T. V. (2003). Formirovanie navykov konstruktivno-igrovoi deiatelnosti u detei s pomoshchiu LEGO [Formation of Constructive-Gaming Skills in Children with the Help of LEGO]. Posobie dlia pedagogov-defektologov. Moskva: Gumanit. izd. tsentr VLADOS, 104 p. (in Russian).
7. Mukhina, V. S. (1999). Vozrastnaia psikhologiia: Fenomenologiia razvitiia detstva, otrochestva [Age Psychology: Phenomenology of childhood development, adolescence]. Moskva: «Akademiia", 456 p. (in Russian).
8. Mushynskyi, V. (2004). Osoblyvosti adaptatsii ditei do umov dytiachoho zakladu [Features of Adaptation of Children to the Conditions of a Children Institution]. *Psykholoh,* № 25–26, 3–12 (in Ukrainian).
9. Tonkova-Yampolskaya, R. V., Chertok T. Ya. (1987). Vospitateliu o rebenke doshkolnogo vozrasta: ot rozhdeniia do 7 let. [For Tutor about a Child of Preschool Age: from birth to 7 years old]. Moskva: Prosveschenie, pp. 197–208 (in Russian).
10. Ostrovskaya, T. V. (2008). Igrovaia metodika vvedeniia detei v usloviia detskogo sada [Game Technique of Introducing Children into Kindergarten Conditions]. *Psihologicheskaia nauka i obrazovanie,* №3, pp. 99–106 (in Russian).
11. Ponimanska, T. I. (2013). Doshkilna pedahohika: pidruchnyk [Preschool Pedagogy: textbook] Kyiv: Akademvydav, 464 p. (in Ukrainian).
12. Selezniova, G. A. (2007). Sbornik materialov Tsentra razvivaiuschikh igr. [Collection of Materials of the Center for Developing Games]. Moskva, *Legoteka v GOU tsentr obrazovaniia,* № 1317, 58 p. (in Russian).
13. Serhieienkova, O. P., Stoliarchuk, O. A., Kokhanova, O. P. (2012). Vikova psykholohiia. [Age Psychology]. Navch. posib., Kyiv: Tsentr uchbovoi literatury, 376 p. (in Ukrainian).
14. Tsyhanenko, O. M. (2011). Adaptatsiia doshkilnykiv do umov doshkilnoho navchalnoho zakladu [Adaptation of Preschoolers to the Conditions of a Preschool Education Institution]. Poltava, *Osoblyvosti orhanizatsii roboty praktychnykh psykholohiv u doshkilnykh pidrozdilakh navchalno-vykhovnykh kompleksiv raionu*, № 7, pp. 6–10 (in Ukrainian).
15. Drogoszcz, J., Piszczek, T., Zaleska, E. (2008). Pierwsze dni w przedszkolu. *Bliżej Przedszkola*, № 9, 62–63 (in Polish).
16. Milerski, B., Śliwerski, B. (2000). Pedagogika. Warsaw: PWN Leksykon (in Polish).

Козак Л.В., Хожай Д.В.

АДАПТАЦИЯ ДЕТЕЙ РАННЕГО ВОЗРАСТА К УСЛОВИЯМ УЧРЕЖДЕНИЯ ДОШКОЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ СРЕДСТВОМ LEGO-ТЕХНОЛОГИИ

В статье рассмотрена проблема адаптации детей раннего возраста к условиям учреждения дошкольного образования через дидактические игры с использованием образовательных ресурсов LEGO и LEGO DUPLO; обоснована возможность использования системы образовательных технологий LEGO Education в создании положительной адаптационной среды, ориентированной на удовлетворение интересов каждого ребенка. На основе анализа и обобщения научной литературы выделены основные педагогические условия использования LEGO-технологии.

Ключевые слова: *адаптация, адаптационный процесс, игровая деятельность, игровые технологии, система образовательных технологий Lego Education, LEGO DUPLO, ранний возраст.*

L. Kozak, D. Khozhai

EARLY AGED CHILDREN ADAPTATION TO THE CONDITIONS OF PRE-SCHOOL EDUCATION INSTITUTION BY THE MEANS OF LEGO-TECHNOLOGY

The problem of early aged children adaptation to the conditions of pre-school education via didactic games using educational resources LEGO and LEGO DUPLO is considered in the article; the possibility of the educational technologies

system LEGO Education usage in the positive adaptation environment which is oriented to the satisfaction of each child interests is justified; based on the analysis and science literature synthesis the main pedagogical terms of the LEGO-technology usage are singled out. LEGO-technology is an effective educational mean which helps to unite teachers and family efforts for solving the problem of child's upbringing, adaptation and evolution that are closely related to all ways of educational process realization. The LEGO individualizes the adaptation process, child chooses the activities content by itself. The LEGO technology usage provides a possibility to make the early aged children adaptation lighter using interesting and developing game.

Key words: *adaptation, adaptation process, gaming activity, system of educational technology "LEGO Education", LEGO DUPLO, early age.*

Стаття надійшла до редакції 10.05.2019.
Прийнято до друку 15.05.2019